

derboliger derhen, at Kommunerne ogsaa kunde faa saadanne Laan, idet Kommunerne tidligere havde haft Ret dertil, medens jeg i det Lovforslag, jeg havde fremsat for 2 Aar siden, havde undladt at sætte Kommunerne ind som mulige Laan-tagere. Det kan i alt Fald ikke nytte noget at gøre en Forandring nu, thi for næste Finansaar er der tilbage kun en Sum af omtrent 400,000 Kr. at dele ud af, og der er saa mange velbegrundede Andragender derom, at det er umuligt blot at tilfredsstille dem, der har andraget. Nu at aabne Vej for Kommunerne vil ikke føre til noget, vi vilde dog ikke kunne yde dem noget af Betydning. For at dette kunde ske, maatte vi gaa til en Forhøjelse af Laanemidlerne, og det vil jeg dog fraraade, da Staten heller ikke paa dette Punkt raader over særdeles meget.

Det ærede Medlem fra Helsingør (Christian Rasmussen) nævnede en Bevilling paa Finanslovforslaget angaaende Statistisk Departement, hvor der er foreslaaet, at 4 Damer, som tidligere har haft Ekstraarbejde, skal rykke op i fast Stilling, og han sagde derom, at det var urimeligt at skille disse 4 Damer ud fra de øvrige. I det hele var der 14 Damer ansatte som Ekstraarbejdere, og disse 14 Damer gjorde et stort Arbejde for 50 Kr. om Maaneden, man burde give dem alle fast Ansættelse. Jeg vil meget fraraade at følge det ærede Medlem fra Helsingør, som ikke er rigtig inde i, hvordan Forholdene ligger. Det er ikke 14 Damer, der er Tale om. I 1914—15 var 96 Personer med Afbrydelser ansatte i Statistisk Departement til Ekstraarbejde, og deraf var de 30 statsvidenskabelige eller juridiske Studenter eller unge Kandidater, 13 Kontorarbejdere med særlig Uddannelse og 53 Damer. Disse Ekstraarbejdere faar 50 Kr. om Maaneden det første Aar, og hvis de bliver ved at arbejde i Departementet, faar de efter nogle Aars Forløb 60 Kr., og efter flere Aars Arbejde kan de stige til 70 Kr. Naar der nu er Tale om en Forhøjelse af Lønnen for enkelte af dem, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at saa vil de ogsaa komme til at gøre mere Arbejde. Nu er dette Arbejde indskrænket til 5 Timer om Dagen, medens man kan og vil forlange og forlanger mere af fast ansatte. Naar det ærede Medlem dernæst mente, at de, der nu var Tale om at give fast Ansættelse, ingenlunde var dygtigere end de, som blev tilbage og ikke kom frem, maa jeg dertil sige, at endnu er aldeles ingen af disse Damer fast ansatte — man kan

nemlig først ansætte dem, naar man har faaet Bevillingen paa Finansloven —, og dernæst er det umuligt, at det ærede Medlem kan have nogen begrundet Mening om, hvor dygtige Damerne i Statistisk Departement er, det maa være noget, som de overordnede i Statistisk Departement har Kundskab om, det kan det ærede Medlem ikke vide noget om. Men jeg fastholder overfor det ærede Medlem, at jeg vil neppe finde det raadeligt at gaa til en saa stor Udvidelse af det fast ansatte Personale i Statistisk Departement, som det ærede Medlems Forslag vilde medføre.

Indenrigsministeren (Rode): Det ærede Medlem fra Verninge (Jensen-Sønderup) holdt paa en af Finanslovbehandlings første Dage en større Tale om Administrationen. Jeg fik det Indtryk, at han ud fra sine snart glædelige, snart triste Erindringer og Erfaringer fra sin Administrationstid havde haft Lyst til at undersøge, om alt endnu var ved det gamle. Det ærede Medlem dvælede særlig ved Spørgsmaalet om, hvorvidt de Forudsætninger, som Rigsdagen havde haft for en Lovs eller Beslutnings Vedtagelse, blev loyalt overholdt af Administrationen, men det forekom mig, at det ærede Medlem snarere var gaaet ud fra, at Forholdet vistnok var det beklagelige, at Forudsætningerne ikke blev overholdt, og at han havde søgt efter Eksempler, som skulde kunne godtgøre Rigtigheden af denne Forhaandsthesis, end at han egentlig havde haft foreliggende Forhold, som, ved at han havde studeret dem, havde givet ham dette beklagelige Slutningsresultat. I alt Fald maa jeg om de Tilfælde, som det ærede Medlem fremførte, og som vedrører mit Ministerium, sige, at jeg ikke kan anerkende Rigtigheden af de Slutninger, han drog.

Det ærede Medlem talte bl. a. om Ordningen af den Plads, som findes mellem det store kongelige Bibliotek og Rigsarkivet, og forskellige andre Medlemmer har talt om det samme og væsentlig i Tilslutning til det ærede Medlem: de ærede Medlemmer fra Varde (S. Sørensen), Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), Gudme (Emil Petersen) og Vinderup (Moltesen). Det sidste ærede Medlem, der er en Mand af stærke Følelser, og som giver disse stærke Udtryk, brugte endog den Vending, at det er en stor Sorg for os alle, at Tilstanden er blevet, som den er. Det ærede Medlem fra Verninge skildrede rigtigt Forudsætningerne for Rigsdagens